

BISERIC'A si SCÓL'A.

Fóia bisericésca, scolastica, literara si economica.

Iese odata in septemana: DUMINEC'A.

PRETIULU ABONAMENTULUI:

Pentru Austro-Ungari'a pe anu . . . 5 fl.—cr.
 „ „ „ „ 1/2 anu 2 fl.50cr.
 Pentru Romani'a si strainetate pe anu 14 fr.
 „ „ „ „ pe 1/2 a. 7 fr.

PRETIULU INSERTIUNILORU:

Pentru publicatiunile de trei ori ce contienu
 cam 150 cuvinte 3 fl.; pana la 200 cuvinte
 4 fl.; si mai sus 5 fl. v. a.

Corespondentiele sè se adreseze la
 Redactiunea dela

„Biseri'e'a si Scól'a.“

Èr banii de prenumeratiune la

„TIPOGRAFI'A DIECESANA in ARAD.“

Revisiunea matriculeloru.

Principiu fundamentalu este in viéti'a constituționala, cá fiecare functionariu se fia supusu celei mai aspre controle.

„Paz'a buna pazesce primejdi'a rea“ dice romanulu; èr control'a functionariloru nu este nimicu altu cev'a decât o paza, cá acesti ómeni, caror'a societatea le incredintiéza conducerea destineloru ei, se fia paziti, se fia supraveghiati, cá cu conscientiositate se-si implinésca detorintiele, èr pre de alta parte se fia scutiți de perplessitátile, la cari este espusu functionariulu, carele nu-si implinesce detorintiele, impreunate cu oficiulu, pre carele lu-pórta.

Legea fundamentala bisericésca dispune, cá control'a tuturor functionariloru nostri sè se intemple pre o scara cât mai intinsa.

Si se face ea, cum se face, acésta controla. Èr daca este ea undeva trebuintiósá a se face, atunci de siguru este de neaperata trebuintia a se face in ceea ce privesce portarea matriculeloru.

Matriculele sunt acte si documente, de cari sunt legate insemnate si mari interese ale credintiosiloru. Sunt documente publice de o insemnatate dóra mai mare, decât chiar cartea funduara. Si in portarea matriculeloru preotimea nu este responsabila numai superioritátii sale, ci este responsabila si statului.

Pentru a se portá matriculele cât mai corect s'a introdusu inca din betrani, cá la finea fiecarui anu matriculele sè se revéda prin protopresviteri; èr statutulu organicu spre a face cá acésta controla sè se esecute cât mai esactu a pusu acésta sarcina intre agendele scaaneloru protopresviterali si in sarcin'a consistoriului cá senatu strensu bisericescu.

Ei bine, conform usului si dispusetiuniloru legii se revedu anu de anu prin protopresviteri matriculele. Se ne fia inse permisu a constató aici, ca noue celu putien control'a si revisiunea, carea am vediutu, ca se practica in acésta cestiuone nu ne póte satisface pre deplin, si trebuintia este, cá si in acésta privintia se facemu progresu si se mergemu inainte spre bine.

Revisiunea matriculeloru se intemplá adeca pana acum astfeliu, ca protopresviterulu revedea casurile, induse in matricule in decursulu unui anu, si apoi le provedea cu clausul'a de revisiune — fara a se luá despre starea, in carea se aflau matriculele unu protocolu, cá se remana urma despre acestu actu in archiv'a protopresviterala.

Statutulu organicu dispune mai multu, si daca legea dispune, trebuie se i-se satisfaca, dispune adeca cá despre portarea corecta a matriculeloru se aiba o evidentiá esacta atât scaunulu protopresviteralu, cât si consistoriulu. Èr pentru a se poté satisface legii este de lipsa a se luá cu ocasiunea revisiunei unu protocolu, in carele sè se descrie starea, in carea s'au aflu matriculele pre timpulu revisiunei. Acestu protocolu se inaintéza apoi prin protopresviteru atât scaunulu protopresviteralu, cât si consistoriului, cá astfeliu aceste foruri legale se póta deliberá in deplina cunoscintia de cauza, si in casu de trebuintia se póta luá dispusetiunile trebuintiósé, — cá astfeliu din archivele protopresviteratelor si din archiv'a consistoriului sè se póta scí in fiecare momentu starea, in carea se gasescu matriculele fiecarei parochii.

Scimu bine, ca ceea ce pretindemu, da fórté multa munca si unu feliu de munca grea si migalósá. N'avemu inse ce se ne facemu, daca pentru munca suntemu nascuti, si munc'a este atributiunea principala a omului.

Facendu-o inse vomu esecutá legea, si vomu dá ocasiune tuturoru organeloru nóstre bisericesci a-si face detorinti'a si in acésta privintia cu cea mai mare conscientiositate.

* * *

Voimu se fimu bine intielesi, si deci se ne esplicámu.

Bine s'au portatu si pana acum matriculele. Dar ceeace bine se face, se póte face si mai bine, cand omului chiamatu a face binele i-se dau instructiunile trebuintiósé, cum se faca, si cum se dréga pentrucá se póta efeptuí acestu mai bine. Si acést'a o ascep-

tâmu noi dela revisiune. Acést'a este propriamente chiamarea controllei functionariloru, cá atunci cand activitatea acestoru ómeni se controléza se li-se arete de celu ce esecuta control'a, cum sè se faca acestu mai bine.

Cu conscientiositate s'a facutu si pana acum control'a, dar nu i-s'a datu form'a acomodata conscientiosității.

Legea pretinde acésta forma si nu fara destula ratiune; ér ratiunea este, ca despre aplicarea practica a acestei conscientiosități se remana urma, sè se găsca preste dieci si chiar sute de ani documente, cari se ne spuna, ca ne am implinitu detorinti'a impusa de lege facia de matricule; si ne am sciutu in-gradi facia de orice eventualitate.

Obiceiuri din satele nóstre.

I.

Cine vrea se cunósca pre romanu, limb'a, virtutile, si daca este vorb'a si pecatele lui, — este ne-aperatu de trebuintia, se mérga la sate, si aici in cas'a si in societatea tieranului se caute si se-i studieze firea si natur'a. Si in specialu pentru biserica si ómenii bisericeii este de mare si neaperata trebuintia, cá se cunóscemu, si se petrundemu cât mai bine in firea romanului, — daca voimu, cá se putem prin amvonu si tienut'a nóstra promová cu succesu bunele calități, si dispositiuni ale poporului nostru, si incât vomu aflá si parti, pre cari le-am poté numí rele, se fimu in stare alu desberá de ele. Acestu studiu mai este de trebuintia si din motivulu cá se ne putem cunósce mai bine si pre noi, cei din orasie. Si noi suntem toti fii poporului, esiti din poporu. Si multe bune vom fi cascigatu noi prin educatiunea, de carea ne-am impartasitu, dar posibilu este, ca se mai fia remasu si la noi unele, seau altele scaderi, pre cari bine va fi, se le cunóscemu din fundamentu, — de cand adeca se aflau ele in starea loru primitiva la poporulu, din sinulu carui'a am esitu.

Virtutile tieranului romanu sunt bine cunoscute. Ele s'au cantatu de poeti, si s'au descrisu adesea de scrietori in prosa. Partea cea mai nemultiemitória, scaderile si necazurile au remasu inse mai putien atiuse. Si nu ne vom mirá nici decát de acést'a. Cine scrie, totdeun'a serie, si descrie mai buerosu ceace este bine, decát ceace este reu. Si scrietorii nostri au scrisu mai multu despre cele bune, pentruca sunt bune, si cele bune inghitu de multe ori pre cele rele. Bine va fi inse, daca din cand in cand vomu schimbá fói'a, si ne vom mai ocupá si de cele rele, pentrucá „cele rele sè se spele, cele bune se s'adune.“

Diceamu in unulu din numerii trecuti, ca romanului nu-i place a se ocupá cu socót'a, si diceam, ca este unu reu mare acésta lipsa de cunoscintia a nóstra mai cu seama in timpulu nostru, in carele se pune in tóte unu pondu atât de mare pre realitate.

De reulu acest'a inse nu va trece vreme multa, si vom scapá. Si astadi avem in eparchia comune, unde ómenii punu mare pretiu pre socóta. Avemu comune, in carii ómenii nostri nu vendu pamentulu, ci cumpera ei dela streini. Acesti ómeni sunt si mai sirgu-intiosi si mai cu socotéla, decát streinii.

Si cine-i va fi invetiatu se fia cu atât'a grije si socotéla?

De siguru necazurile. Si necazuri avem multe, si desi nu este bine si nimeritu, cá din necazurile nóstre se invetiámu, ei mai bine si mai practiculu lueru ar fi, cand am invetiá din necazurile altor'a — totusi bine va fi, daca barem si in acésta forma ne-am invetiá, si ne-am deprinde cât mai curend a ne scí ferí de rele.

Sunt pecate, pre cari romanulu le numesce „pecate din fire;“ si apoi totu elu le canta si le dice, ca „pecatulu din fire n'are lecuire.“

Si o fi avendu multa dreptate romanulu, cand pre astfelu de pecate le canta, astfelu. Noi, ca bisericiani, nu le putem dá atât'a importantia, si nici odata nu vom recunósce, ca ar esiste pecate, cari ar fi incorigibile; din contra omulu, care are intentiune seriósá de indreptare póte sè se desbere, si sè se corige de orice pecatu.

Vorbindu de scaderile si de pecatele, ce am observatu la poporulu nostru, dechiarámu, ca nu cunóscemu scadere, seau pecatu, carele se nu se póta corege prin o cultura intelectuala si morala mai intensiva.

Scaderea, seau pecatulu celu mai mare, ce l'am observatu noi la poporulu nostru este unu felu de ambitiune tieranéscá nesocotita, pre carele elu o caracteriséza prin cuvintele: „se fia pre voi'a mea si nu pre voi'a t'a.“

Ambitiunea de a escelá in bine si prin bine, este fara indoiéla un'a din cele mai frumóse calități ale omului. Nu de acésta natura este inse ambitiunea tieranéscá, de carea ne lovimu mai la fiecare pasu prin satele nóstre. Aici este vorb'a cu totul de altcev'a.

Noi romanii suntem nisce ómeni de neamu si de vitia mare, si fiecare din noi doresce, si voiesce se fia mai vediutu si mai cinstitu, de cum sunt altii. Si bunu lucru doresce cine doresce se fia mai mare, daca langa acestu doru dupa marire mai are si intentiunea de a se supune poruncii, cuprinsa in cuvintele evangelice: „cine vrea se fia mai mare trebuie se fia tuturoru sluga.“

In cele mai multe casuri nu acést'a o doresce tieranulu nostru, cand lu-apuca dorulu de a escelá si elu intre semenii sei. Elu doresce, se arete la lume, ca si elu traiesce, ca si elu este de vitia si de neamu tocm'a asia ca si altii, si se mai fia si pre voi'a lui nu totu pre voi'a altor'a.

Asia d. e. ne aducemu aminte de unu casu din anulu trecutu, carele ilustréza minunatu slabitiunea,

de carea vorbim. Venise mai anu la curtea episcopéscă o deputatiune dintr'o comuna, carea se plangea contra alegerii presiedintelui comitetului parochialu. Vorbindu cu acésta deputatiune unu functionariu dela consistoriu, carele din acte sciá, ca alegerea a decursu in ordine, si ca alesulu a facutu bune servitié comunei bisericesci, — intrebà pre ómenii din deputatiune, ca propriamente ce au densii in contra presiedintelui alesu „N'avem nimicu,“ fu respunsulu, dar uite, Dle, totu elu in tóte domniele satului, ér noi, cari inca avemu câte cev'a la casa, si cari inca am poté face câte ceva remanemu nebagati in seama.“

Ast'a era durerea ómeniloru, ca densii sunt nebagati in seama, ér Ion, carele si elu este omu cá si ei se ridica pré tare in cinste si in védia; ér densii remanu nebagati in seama.

Constatandu, ca in tieranulu nostru esista o insemnata portiune de ambitiune de a-se aretá, ca si densulu póte, si ca nu sunt altii mai buni, decât elu — vom aflá, ca acésta ambitiune lu-indémna la multe lucruri, cari i-facu mare dauna. Din acésta nefericita mania provine in prim'a linia lucsul, ce-lu vedemu prin satele nóstre. Ospetiele, cari pre alocurea tienu câte mai multe dile, comendàrile, hainele de metase ale femeiloru, firulu celu multu de auru si salbele de galbeni nu sunt altcev'a, decât eflucsul dorului tieranului nostru de a escelá, si a se aretá la lume, ca si elu póte cev'a.

Tóte acestea au devenitu unu feliu de moda, unu feliu de bonu tonu, carui'a — daca nu i-se póte satisfice, ómenii nostri se semtu machniti si reu jigniti in ambitiunea loru. Ér pana cand susta o astfelu de nefericita moda averea tieranului, destulu de ingreuiata de altcum, se prada de multe ori pre lucruri de nimicu, si asia dicendu elu insusi si-cumpera pre banii sei si-si aduce seraci'a la casa.

O cura trebue se esiste si pentru indreptarea acesteí nefericite stári. In punctulu acest'a ne-a placutu fórte multu discursulu, rostitu de unu esmisu consistorialu in o biserica din pàrtile banatice.

Numitulu esmisu vorbindu despre ambitiunea tieranului a disu, ca bine face plugariulu nostru, cand tiene la sene, si cand prin lucrurile si lucrarile sale voiesce se esceleze. Fal'a si mandri'a tieranului nu sta inse in aceca, cá se-si imbrace soci'a si fetele in metase si in firu de auru, precum nu sta nici in comendári, ospetie si prasnice lucsuóse si costisitórie; ci fal'a si mandri'a tieranului consta: in a avé pamentu multu si bunu, liberu de sarcine, a avé casa buna, inzestrata cu cele trebuintióse pentru economia, in a avé vite multe si frumóse, precum si mai cu seama in timpulu de astadi, in a nu fi nimenui detoriu cu nici unu cruceriu.

Daca am poté deprinde pre tieranulu nostru cá in acésta directiune se-si folosésca ambitiunea sa, — atunci nu avem nici cea mai mica indoiéla poporulu nostru ar devení unu poporu tare si consciu, capace de a realisá cu elu orice progresu.

Epistolele parochului betranu.

I.

Iubite Nepóte! Nainte d'a incepe cu epistolele mele, din capulu locului cauta se-Ti marturisescu cá tacerea mea de pana acuma provine din o adenca amaratiune a sufletului meu. Anulu trecutu adeca am inmormentatu doi preteni si colegi, cu cari de vr'o cãtiva aui impreuna am lucratu in vii'a Domnului, si densii — se mutara la cele vecinice. M'am amaritu adencu de perderile aceste semtite nu numai de mine ci chiar si de biserica, dar ceea ce m'a necajitu si mai tare — este, cá desi erau la inmormentare multi preoti mai vertosu de cesti mai teneri din timpurile de astadi: totusi nu s'a aflatu nici unulu, carele se fia tramisu la gazete vre-o insciintiare cât de scurta despre treceréa din viétia a acestoru ostasi luptatori ai Domnului. — Cand eram eu teneru ca densii, eram in stare se implu o fóia intréga cu astfelu de scrieri: cei teneri din timpulu de astadi necum se scrie, dar mi se pare cá nici cele scrise de altii nu le prea cetescu, celu putienu despre vecinii mei — pop'a Aurelie si pop'a Terentie sciu, cá nu pórtá nici o gazeta la cas'a loru; despre pop'a Virgilie nici nu vorbescu.

DTa iubite Nepóte! dóra esci de parerea ca si cand n'asi avé destula dragoste catra preotii teneri. — Te rogu se nu credi cumv'a despre mine asia ceva. — E adevratu, cá ca preotu betranu punu mai multa lauda pe timpurile trecute, cand erá mai multa evlavia intre ómeni; atunci posturile se tieneau cu infreulare dela mancari si beuturi, astadi cercàmú numai posturi grase; atunci traiamu preotii in dragoste fratiésca intre olalta: astadi totu foculu din lume l'am trage la ól'a nóstra de l'am poté.

Ca spre pilda iubite Nepóte! Ti-voiu aduce nainte o intemplare própeta. — Eramu in lun'a Noemvre ce trecú la conferinti'a miesta adunati multi preoti si invetiatori ba si alti mireni. Dupa conferinti'a vr'o cãtiv'a preoti si invetiatori eramu la prandiu, ori mai bine disu — la cina la dlu prot'a. Mie nu mi-a fost atât de mancari, cât mai vertosu de vorbe, de dispute, ca se audu si eu ceva intieptiune dela alti preoti. Socoteamu in mine, cá in parochi'a mea eu sum mai invetiatu, dóra n'ar stricá se mai invetiu ceva dela altii mai teneri si mai invetiati decât mine. De abia asteptamu se ne insiràmú la mésa cá sè se incépa disput'a. Dlu prota ca omu cu minte aduce nainte serbatorile ce erau se ni vina, cu deosebire tipiculu dela „Aretarea Domnului“ — cum adeca in anulu acest'a la ajunu punemu liturgi'a Stului Ioanu gura-de-auru, éra la insasi serbatórea punemu liturgi'a Stului Vasiliu éra slujb'a césuriloru o punemu Vineri nainte de serbatóre; eu ascultamu cu multa placere, dar ceialalti incepura a vorbí despre persóne criticandu aci asupra unei'a aci asupra altei'a, numai fratele in Christosu — pop'a Michaiu adaose, cá daca nu vom fi cu bagare de seama la tipicu si la cartile biseri-

cesci, vom patí ca unii preoti din Biharea, cari lu-
 andu-se dupa calendariulu lui Vulcanu — serbara in
 anulu trecut Archangelulu cu o di mai nainte de
 vreme. Incepura fratii a ride un'a lunga si apoi dis-
 put'a trecu asupra unoru lucruri fara de interesu
 obstescu. — Eu, ca se me aratu cà si eu sciu ceva
 si ca nu cumva se vinu in judecat'a celoru mai te-
 neri ca si cand n'asi sci vorbí despre lucrurile de as-
 tadi, am aflu de bine a pune si din partea mea o
 intrebare si fiindca fratele in Christosu pop'a Mihaiu
 a facutu pomenire despre calendariulu bihareniloru, —
 eu am pusu intrebarea: óre nu cumva e sminta in
 calendarele de pe anulu 1886 ca santele Pasci cadu
 éra de odata cu ale papistasilorn ca si in anulu
 trecut? — Intrebarea credeamu eu cà e destulu de
 moderna — dupa cum se cere in timpulu de astadi,
 dar ce se vedi! nime nu me luà in seama cu ea
 par'ca si acést'a ar fi prea ruginita desi Pascile nu-
 mai de acuma au se vina. — In locu de a se ocupá
 de intrebarea mea, vorb'a trecu asupra fondulu preo-
 tiescu, cà se cere taes'a anuala de 4 si de 6 fl. cà
 sunt multe greutátile, cà poporenii nu platescu stol'a,
 cà nu sunt prescuri ca mai de multu etc. ba doi insi
 descoperira cà au recursu la Consistoriu ca se li
 se ierte taes'a, éra unulu mai istetiu decát toti ne su-
 prinsa cu scirea, cà au recursu dupa ajutoriu din
 fondu si ca i-s'a si fagaduitu. — Vedi! mi-diceamu
 insumi, totusi e bine ca am remasu la prandiu, am
 invetiatu ceva dela fratii mai teneri, densii sciu traí
 mai usioru in lume decát noi betranii; daca duci
 lipsa de ceva, — ce e mai usioru decát se ceri de
 acolo, de unde este.

M'am dusu acasa mangaiatu de cele petrecute
 in conferintia, dar intristatu de cele procopsite la
 prandiu la dlu prot'a. Nu poteamu dormi nóptea, nu
 aveamu linisee diu'a. Fonduiu abia de 8—9 ani so-
 coteamu in mine — nu póte fi stervu, la care se se
 adune vulturii. Nu sciamu ce cale se apucu ca se me
 convingu, ce se facu cu banii nostri; cum se aflu,
 ce s'a alesu din rogarile fratiloru teneri, cu multu
 mai tari decát mine si de alti preoti betrani.

In sfersitu am nascocitu unu planu. M'am in-
 tiescu adeca cu par. pop'a Michaiu ca se ne incer-
 camu si noi a cere, dar daca ni se va dá si noua!
 — Si fiindca par. Michaiu are trasura mai buna de-
 cât mine, ne suiramu pre trasur'a lui si nu ne opri-
 ramu pana la Preacinstitul Consistoriu. Dupa planu
 — par. Michaiu intrà la Prea Santi'a Sa mai antaiu,
 eu remaseiu in chili'a de acceptare dar audiamu tóte
 câte se vorbira in launtru. Dupa indatinat'a inchina-
 tiune adeca par. Mihaiu si-intinse rogarea, ca de óre
 ce n'are familia, si nici nu contéza la ajutoriu din
 fondulu preotiescu, de alta parte fiindu scumpete in
 lume, — se fia scutitu dela platirea taeselor de 4
 fl. pe anu. „Nu potu se te scutescu parinte Michaiu
 — respunse cu vorbe domoli Prea Santi'a Sa —
 pentruca acést'a nu iérta statutele fondului; daca nu

ai familia, insusi Santi'a Ta poti fi nepotintiosu cu
 timpulu, abuna-óra ca preotulu N. din N. si alu
 doilea si alu treilea, cari toti capeta ajutoriu dela
 fondu si li prinde bine; dar ce ar si fi de fondu,
 daca toti preotii dupa esemplulu Santiei Tale s'ar re-
 trage dela platire; trebue se ne asecuramu viitoriulu
 si acést'a ambla cu jertfe, éra jertfele sunt cu multu
 mai mici, decát ca unu preotu se nu le póta suportá.“

Trebuitu-ni-a noua ast'a! socoteamu in mine;
 mie mi-erá greu de bietulu par. Michaiu, cum nu mai
 potu grai nici unu cuventu.

Si ca se-lu scóta din confusua, insusi Prea San-
 ti'a Sa incepu éra: „Vedi Parinte! decurendu doi
 preoti teneri din partile Santiei Vóstre au cerutu totu
 acést'a la Consistoriu, dar nu li s'a implinitu dorin-
 ti'a, asemenea unulu a cerutu ajutoriu, dar nu i s'a
 datu pentruca nu a doveditu nepotinti'a ori ingreu-
 narea peste mesura; din contra au capetatu si ca-
 peta ajutoriu din fondu toti orfanii si veduvele aca-
 roru parinti ori soti au solvitu taesele anuali, asijde-
 rea se impartasiescu de ajutoriu multi preoti nepotin-
 tiosi, cari fia pentru betranetie, fia pentru scaderi
 trupesci ori sufletescu nu sunt in stare a-si agonisí
 pana de tóte dilele; de asemenea sunt preoti preain-
 greunati cu familia si sunt in parochii de totulu slabe,
 si acesti'a capeta ceva-si ajutoriu din cand in cand.
 Rogate lui Ddieu ca se nu ajungi si Santi'a Ta in
 vre-o dóga rea; dar daca vei ajunge, poti contá la
 sprijinulu fondului.“ — Parintele Michaiu esi man-
 gaiatu cu deslusirile primite ca se mi-facá mie locu.
 — Intrandu eu, si facendu-mi indatinatele inchina-
 tiuni, din capulu locului me rogaiu, ca Prea Santi'a
 Sa se binevoiesca a primí dela mine taes'a fondului
 de 6 fl. la anu, si totodata asecurarea despre intere-
 sarea cea viua, ce o am catra fondulu nostru preo-
 tiescu. — „Fórté bine mi-pare dise Prea Santi'a Sa
 — despre zelulu preotiescu alu Santiei Tale; daca
 toti preotii ar face asemenea, fondulu nostru astadi
 ar stá la 100 de mii, fiindca inca sunt multi preoti
 restanti, pentru aceea fondulu nu se urca decát nu-
 mai la 80 mii fl., ceea ce dupa unu inceputu de 9
 ani inca e destulu de bine; va veni vremea, cand
 preotii restanti pe intrecute se voru silí se-si platésca
 detoriele ca se póta fi ajutorati, — cât de bine ar
 fi daca ei ar pricepe acést'a inca de acuma si se
 platésca din anu in anu taes'a mai mica, decát de
 odata o detoria mai mare.“ Deplinu multiamitu cu
 deslusirile si provediutu cu binecuventare archierésca
 plecai se me intalnescu cu par. Michaiu, carele érá
 gata de drumu, si indestulati cu lamuririle si man-
 gaiati de sfaturile Prea Santiei Sale, nici nu ne-am
 opritu pana acasa. De atunci par. Michaiu nu incéta
 a dá sfaturi altor'a dicendu: „Cine face ca mine, ca
 mine se patiesca.“

Acést'a Iubite Nepóte! am doritu si DTale se
 ti-o descriu in epistol'a acést'a.

Cestiuni la odinea dilei.

Langa Timisióra in Ianuaru 1886.

Domnule Redactoru! Am vediutu, ca ai publicatu in numeralu trecutu o multime de agende in sarcin'a preotimei. Se ceru o multime de date, mai socoti facute si revediuete si altele, — asia încât fratii nostri, preotii mai betrani se si cam sparia de atât'a lucru. Mi-se pare, ca dupa alu lui modu de gandire avea dreptu mai anu parintele Avacum, cand ni-dicea, ca „se-te milue Ddieu frate in Christos, slujescu de 40 de ani la altariulu Domnului, dar pre vremea mea nu se mai scia de atâtea porunci. Acum mai ca nu este diua lasata dela Ddieu, in carea se nu vina vr'o porunca“.

Asia spunea parintele Avacum, si o fi avutu dreptate. S'a schimbatu inse lumea, si s'au prefacutu vremurile si ómenii. Astadi traiescu ómenii mai putien, de cum traiau mai nainte, si deci trebuie se lucràm mai multu, cá se paralisàm aceea ce ne denéga natur'a prin impregiurarea, ca nu ne lasa se stepaninu mai multu lumea si viéti'a. Si desi poruncile cele multe, pre cari dilnicu ni-le tramite stepanirea bisericésca ne dau multu de lucru, totusi trebuie se mai facemu si noi din a nóstra serguintia câte cev'a.

Astfelu i-am respunsu eu parintelui Avacum, si elu mi-a datu dreptu, dar mi-a disu totu de odata si aceea, ca densulu dupa verst'a lui se semte multie-mitu, daca póte face si indepliní ceeace i-se poruncescé. La altele nu mai are nici voia, nici putere de a se mai estinde. Si unui omu ca densulu in versta de aprópe 70 de ani nici ca i-se póte luá in nume de reu. Omulu a trairu dile bune in teneréte, si a portatu pre vremea lui cu usiuratare oficiulu, si nu se mai póte impacá cu trebuintiele cele multe ale vietii oficiale de astadi. Apoi cand si-mai aduce aminte si de dările cele multe si grele de astadi, ér pre de alta parte vede venitul celu putienu alu parochiei, i-se scóla perulu maciua.

Parintelui Avacum i-este inse usioru. Elu pre vremea, si dupa vremea lui si-a implinitu detorinti'a, si póte fi liniscitu in consciinti'a sa.

Ce vomu dice inse noi preotii cei mai teneri, cari traimu acum, si acum avemu a ne vecuí veaculu?

Noi nu potém dice multe, ci avemu se facemu multe. Asia este astadi duchulu vremii. Traimu in timpulu fapteloru, si faptele trebuie se ne fia atributiunea principala. Vomu face adeca, si vom esecutá cu tóta conscientiositatea totu ceeace se dispune de sus. Dar cum va fi de rendu cu acést'a nu ne potém multie-mí, trebuie se mai si gandumu, si se mai incepemu si noi câte cev'a. Unu acestu „ceva“ ar fi, dupa credinti'a si vederile mele, cá in lun'a lui Ianuaru, cand se intrunesce sinodulu parochialu noi preotii mai teneri si cu mai multa energia se ne presentàm inaintea sinodulu parochialu cu unu reportu detaiatu

despre starea parochiei. In acestu reportu, pre carele lu-vomu face in contielegere cu fratii invetiatori se aretàm poporulu ce am facutu in anulu trecutu in privinti'a bisericeii, a scólei si a fundatiuniloru, cá se se véda, daca am inaintatu, seau nu — aplicandu totu de odata si o analiza a impregiuráriloru, cari au contribuitu la inaintare, — seau cari dóra ne au impedatu a face acésta inaintare.

Scopulu acestui reportu dupa mine este, cá reprivindu preste viéti'a si trecutul nostru oficialu se vedemu, ce am facutu, si ce n'am facutu, cá se ne deprindema cu ideii'a, ca ce n'am potutu face in trecutu, se facemu in viitoriu; si totu de odata se ini-tiàm poporulu cât mai bine in agendele bisericeii si ale scólei — deprindiendu-lu a practicá totu mai bine si mai bine viéti'a constitutionala, si in fine cá in astfelu de repórte se se pastreze istori'a parochiei.

Acestu reportu ar fi dupa mine lucru insemnatu si unu felu de detorintia de capetenia, imbinata cu oficiulu preotiescu.

De aceea vediendu eu, dle redactoru, ca nu l'ai amintitu intre agendele enumerate in numeralu trecutu pentru lun'a lui Ianuaru — m'am grabitu a atrage pre acésta cale atentiunea fratiloru preoti asupra lui.

Mai sunt apoi si alte cestiuni la ordinea dilei in lun'a, care am intratu si in lun'a, carea vine. Ianuaru nu aduce ómeniloru numai lucru, ci le aduce si ocaziuni de petrecere. Degia am si fost onorati si noi cei de pre aici, de pre la sate cu invitári si bilete la diferite baluri si petreceri, arangiande in sate si in orasie. Tóte acestea se arangéza mai cu seama pentru scopuri culturali, si ascépta dela noi se contribuimu cu ceeace potemu.

Va se dica este minunata lun'a lui Ianuaru, cere munca multa, ne dice, ca se ne mai si petrecema, si mai pre sus de tóte se cheltuimu si pentru noi mai multu, si se contribuimu si pentru scopuri culturali. Si le facemu noi tóte cum le potemu, dar cand ne uitám in podu, col'a de plata (zahlungsbogen) a preotulu romanu, audimu veste cam rea, ni-se spune adeca, ca grâu nu mai este, ér malaiulu inca s'a cam trecutu.

Despre acést'a inse mai pre largu in numeralu viitoriu. Unu preotu.

Reducerea productiunei de spirtu.

Un'a din industriele principale ale tierii nóstre este fabricatiunea de spirtu, ér acésta fabricatiune si-are Aradalu cá locu principalu.

Pre cât de funesta este latirea si dimensiunea cea mare ce o a luat in comunel nostre rurale vinderea vinarsulu produsu din spirtu — pre atât erá in timpulu din urma si chiar in anulu trecutu de bine-facetória fabricatiunea de spirtu pentru comitatulu Aradu si comitatele invecinate. Acésta fabricatiune

consumá multime de bucate, si sustienù in mediloculu crisei economice pretiulu orzului si alu cucuruzului; ér pre de alta parte ridicà esportulu viteloru nòstre.

Cá unu semnu reu alu timpului inregistràmu, ca producentii de spiritu de aici din Aradu intrunindu-se in un'a din dilele trecute in o conferintia, in vederea, ca pretiulu spiritului a caditu in timpul din urma — au decisu a reduce productiunea de spiritu, cu 30 de procente, si intentionéza, cá dupa 6 luni se reducea productiunea cu alte 30 de procente.

Acésta reductiune insemnéza multu, si anume nici mai multu, nici mai putienu, decât ca in piati'a Aradului si in cele invecinate se va vinde o cuantitate cu 30, si respective 60 de procente mai mica de bucate, de cum se vindea pana acum.

Naturalu este deci, ca in faci'a acestei reduceri pretiulu cucuruzului si alu orzului in anulu viitoriu va scadé, si astfeliu positiunea economilor nostri din aceste pàrti va deveni mai grea.

Dar crisa in sus, serisa injos — de trairu trebuie se trairu, si inca se gandimu, si se lucràmu, cá se potemu si inaintá. Multa trezia si multa precautiune se cere deci atât dela economii nostri, cât si dela toti acei'a, cari traiescu dela acesti economi.

Cris'a economica — ne-am permis in unulu din numerii trecuti a-o asemaná cu unu timplu de fortuna. Deosebirea este numai, ca fortun'a vine si trece, pre cand crisa asia se vede, ca incepe a fi din di in di totu mai acuta, si semne multe sunt, cari ne spunu, ca acésta calamitate póte se fia de o durata mai indelunga.

Spre a-ne poté sustiené si aflá in acésta crisa dupa noi esista numai unu singuru medilocu, si anume se facemu aceea, ce silitu este omulu a face in timplu de fortuna, se ne retragemu, si se reducemu cheltuelile.

La noi in tíera astadi tóte sunt eftine. Un'a marfa, de carea inse avem mai mare trebuintia, este fórte scumpa. Si acésta marfa este banulu.

De aceea tóte privirile nòstre trebuescu indreptate intre astfeliu de impregiuràri, cá banului se-i dàm mai multu pretiu, si bine se ne uitàm pre ce-lu intrebuintiàm.

D i v e r s e .

* *Unu nou coru vocalu.* Precum aflàm din o corespondintia, in comun'a Bicaciu, protopresviteratulu Tinchei, la staruinti'a si sub conducerea Parintelui *Stefan Jurcutiu*, in decursulu anului trecutu 1885, s'a infiintiatu unu coru vocalu din plugari, care cu ocaziunea serbatoriloru Nascerii si a Botezului Domnului a si executatu cantarile bisericesci multiamindu si mangaiandu pe credintiosii nostri din Bicaciu. Felicitàm pe Domnulu parochu, pentru acestu zelu demn de urmaritu!

* *Daru de serbatori.* Din Lipov'a. ni-se scrie, ca binemeritatulu parinte protopresviteru Ioan Tieranu si in anulu acest'a la serbatorile Nascerii Domnului a donatu

la 9 fetitie serace câte unu fiorinu spre a-se provedé cu cele de lipsa pentru serbatori.

* *Scóla industrialá in Caransebesiu.* Comunitatea de avere a fostului regimentu romano-banaticu, in adunarea sa generala din anulu trecutu la staruinti'a neobositulu presedinte alu ei a dlui generalu *Traian Doda*, a decisu infiintarea unei scoli industriale pentru instruarea teoretica si practica a eleviloru, in mai multe ramuri ale industriei. Pentru scopulu zidirei acestei scóle a votatu 85,000 fl. Scóla acést'a precum e planuita are se fia unic'a in felulu ei aici in Ungari'a. De aceea in unu altu numeru alu fóiei nòstre ne vom ocupá mai pe langa de acést'a ideia. Deo ceriulu ca ostenél'a se fia incoronata de succesu!

* *Pe colect'a dlui Iosif Nagy* parochu in Roitu, au incursu 14 fl. pentru „Asociatiunea aradana,“ si anume de la membrii: Iosif Nagy parochu in Roitu pentru anulu 1885 tesc'a 2 fl. Ioan Michisiu invetiatorin 2 fl. Ioan Luncanu economu 2 fl. Ioan D. Ratiu 2 fl. Teodor Luncau 2 fl. ved. An'a Romanu 4 fl. acést'a pe 2 ani 1885—1886. In numele scopului, pre carele lu-urmaresce asociatiunea esprimàm si pre acésta cale multiemita dloru contribuitori.

* *Multiamita publicá.* Corpulu invetiatorescu din Satulu-nou in Banatu, arangiandu in sér'a de 16/4 Ianuariu a. c. unu concertu internationalu spre scopu filantropicu si-tiene de santa datorintia a aduce cea mai sincera multiamita tuturoru P. T. Domni subsemnati, pentru marianimósele suprasolviri, cu cari au contribuitu la realisarea scopului salutaru; Iosif Sigmund 6 fl. 50 cr.; — I. Balnojanu din Panciova 5 fl.; — N. Oka (Seleusiu.) 3 fl. 50 cr. M. P. Iovanovici 3 fl. 50 cr. S. Jaszonovics (Antalfalva) 3 fl. L. Rosculetiu 3 fl. — Stf. Oka 2 fl. — Dr. Popu 2 fl. I. Knoll (Petrovasello) 2 fl. A. Bontilovicu (Uzdin) 2 fl. — I. Neagoie (Petrovasello) 1 fl. 50 cr. Dsióra Klempay (Panciova,) 1 fl. 50 cr. Dn'a Olimpia Ioanovici 1 fl. 20 N. Malitia (Panciova) 1 fl. — I. Popovicu 1 fl. Rehák Bela 1 fl. St. Ivanicza 1 fl. A. Oicsici 50 cr. A. Löbl 50 cr. I. Lövi 50 cr. M. Iovanovici 50 cr. Gruby 40 cr.; Császár 50 cr. Györffy 50 cr. A. Nica (Petrovasello,) 50 cr.; Rehak 50 cr. Aimos 50 cr. Wohanka 20 cr. Mihutiu 20 cr. K. Iakob 20 cr. — A. Weis 20 cr. I. Weis 20 cr. Patala 20 cr. Klempay 20 cr. — L. Gugulean 10 cr. Venitulu curatu s'a folositu spre provederea scolariiloru miseri, cu necesariile vestminte de iérna. — In numele corpului invetiatorescu. Alex Bradeanu casariu.

* *Esperintele dlui Pasteur in Francia.* — Nu sunt 6 luni de cand dlu Pasteur a incercatu asupra junelui Ioseph Meisker method'a sa de inoculatiune preventiva a turbarei, si éta ca mai bine de 130 persóne, muscate de canii turbati, au venitu spre a fi tratate la laboratoriuulu din strad'a Ulm la Paris. Pana acuma, tóte esperintiele au fost incoronate de o deplina isbanda: n'a moritu decât o copilitia musicata prea de multu, pentru ca tratamentul se i-se póta aplicá cu óre-care sigurantia de succesu.

Dupa statisticele cele mai serióse, dintr'o suta de persóne musicate, 25 in termenu de mijlocu turbéza. Se póte dice ca dlu Pasteur a rapitu deja mai bine de 30 persóne dela o mórte aprópe sigura.

Celebratu de curend a dobanditu o noua biruintia. Cei patru copii, cari fusera musicati de unu cane turbatu, la New-Jersey, in Americ'a, si tramisi la Paris cu banii adunati dela multe persóne caritabile, pentru a fi cautati de dlu Pasteur, au sositu de curend la New-York in cea mai buna sanatate.

Este acuma vorba la Paris d'a constitui o comisiune compusa de reprezentantii presei si de unu delegatu alu fiecarui corpu savantu pentru a oferi dlui Pasteur unu semnu de recunoascinta publica. Se spune ca dlu Pasteur ar dori fondatiunea unui spitalu pentru cautarea persónelorlu musicate de eani turbati, si nu e indoieála ca dorintia acést'a se va realisá in curend.

* *Inelulu fermecatu.* — Curióse intemplari observate cu ocasiunea mortiei Regelui Spaniei Alfons XII: In momentul primei sale casatorii cu var'a sa Priucipes'a Mercedes, fiic'a Ducelui de Montpensier, Regele intre alte daruri, oferi junei sale consórtu unu micu inelu, unu feliu de suveniru intimu si ca se dicem asia in afara de darurile oficiale. Jun'a Regina puse indata juvaerulu la degetulu seu si nu-lu mai scóse nici odata. La mórtea principesei Mercedes, Regele reluá acestu inelu si lu-dete Reginei Christina, bunicei sale. — Nu trecu multu, acést'a muri la rendulu seu, si juvaerulu deveni proprietatea Infantei Del Pilar, sor'a lui Alfons XII; Infant'a muri câteva'a dile mai tardiu. Pentru a patr'a óra, inelulu reveni Rege-lui, care lu-dete atunci Infantei Christin'a, sor'a reginei Mercedes si fiicei a dou'a a Ducelui de Montpensier. Trei luni in urma, Infant'a Christin'a erá mórta. In fine regele Alfons reluá inca odata acestu inelu, vestitu prin asia triste amintiri, spe a-lu pastrá si a-lu purtá. — La mórtea sa, cand furá adunate juvaerurile Regelui, vederea acestui inelu aminti ca toti acei ce pana atunci lu-purtasera, murisera putien timpu dupa ce l'au avutu in proprietate.—In adeveru, din cincii persóne ce l'au purtatu tóte au peritu: doue regine, doue principese si Regele. Unu feliu de fatalitate parandu a se acatiá de acestu suveniru, nimenea nu l'a mai vrutu pentru sine. Astadi inelulu a fost oferitu Madoniei de Almuden'a, patron'a Orasiului Madrid. Insa, in locu d'a i se trece la unulu din degetele Virginei, l'au suspendatu la gatulu ei printr'o panglica. (Epoç'a).

„ADVOCATULU POPORALU.“ Domnulu *Paul Rotariu*, redactorulu fóiiei „Luminatoriu“ va redactá cu incepere de la 1/13. Februaru a. c. ca suplementu la fói'a Dsale o fóia juridica sub numirea „Advocatulu poporalu,“ prin ce se realiséza o vechia dorintia a carturariloru romani. Noi din parte-ne inca i-dorim celu mai bunu resultatu! Anunciulu redactiunei e urmatoriulu:

Aducem la cunoscentia onor. publicu romanu cumca cu incepere de la 1/13. Februaru a. c. va aparé in **Timisiór'a**, cá suplementu la fói'a politica „Luminatoriu“ si sub respondiabilitatea aceluia si redactoru (*Pavel Rotariu*, advocatu) o fóia juridica in limb'a romana— sub numirea „*Advocatulu poporalu*,“ in carea se vor pertractá in modu objectivu, instructivu si esplicativu cestiunea de dreptu publicu, privatu, cambialu, comercialu, ungaru, in róndu sistematicu.

Din dreptulu publicu ungaru se vor esplicá tóte institutiunile statului nostru cu asiadiamentele sale adeca: poterea executiva a statului, numerulu si sectiunile tuturor ministeriloru din tíera, a judetielor comunale, bagatele, cercuale, districtuale, a foruriloru apelative, de finantie, comerciale.

Din dreptulu privatu ungaru se vor esplicá relatiunile de dreptu privatu, se vor da formularie, despre obligatiuni, cuitantie, contracte: de casatorie, de vindiare-cumperare, de arendare, de inchiriare, de servitute; esemplarie de tóte soiurile de testamente; de socoti tutoresci;

esemplarie de **statute**: pentru coruri de plugari, de reuniuni musicale, de puscasi, funebrale, etc. etc.

Se vor esplicá in modu teoreticu si practic relatiunile de **cartea funduala**, cu formulare despre rugari de transcriere, de intabulare si destabilulare, de prenotare, asemenea si despre **documentele** referitorie la aceste cause.

Cu unu cuventu: „*Advocatulu poporalu*“ cu tem-pulu va pune in positiune pe cetitorii sei, ca fiecare se-si fie advocatulu seu propriu in cele private: se-si scie face obligatiune, cuitantie, contracte de tóte soiurile, rugari in cause extraprocesuale, tóte valide si corecte si d'odata se cunósca intregu organismulu statului nostru ungaru.

„*Advocatulu poporalu*“ va aparé de dóne ori in fie-care luna, ca suplementu alu „*Luminatoriu*“, in se se va poté aboná si separatu, de fie cine si va constá:

1. Pentru abonatii la „*Luminatoriu*“:

pe unu anu: . . . 2 (*dou*) fl. v. a.

pe 1/2 de anu: . . . 1 fl. v. a.

2. In editiune separata (pentru cei ce nu abonéza la „*Luminatoriu*“):

pe unu anu: . . . 4 (*patru*) fl. v. a.

pe 1/2 de anu: . . . 2 (*dou*) fl. v. a.

Abonamentele se facu la: Redactiunea „*Luminatoriu*“ in **Timisiór'a**.

Invitám deci pe onor. publicu romanu ca se concurga cu abonamente. Abonatii „*Luminatoriu*“ n'au trebuintia a aboná separatu, ci numai aceia au se ne aviseze, cari nu vor voi se-lu aibe

Cu stima

PAVEL ROTARIU, m. p.

advocatu si redactoru — alu „*Luminatoriu*“
si alu „*Advocatulu poporalu*.“

AVISU. Rogámu pre **P. T. dni**, cari au intardiatu cu renoirea abonamentului, se ne aviseze indata dupa primirea acestui numeru, cá se-i putem induce intre abonenti, de óre-ce la cei ce nu ne vor avisá, altu numeru nu li vom mai tramite.

Totu odata rogámu pre acei **P. T. Dni**, cari au avutu bunatate se primésca dela noi **CALENDARIE** spre distribuire, se binevoésca a ni-le restitui pre cele ce le vor fi mai avendu la dispositie, cáci altmintrea cele ce nu ni vor sosi pana in timpu de 14 dile dela datulu de astadi, le vom considerá in cont'a respectiva si nu le vom mai reprimi.

Administratiunea tipografiei diecesane.

INVITARE DE PRENUMERATIUNE

LA

„**BISERIC'A si SCÓL'A.**“

Fóia bisericésca, scolastica, literara si economica.

Cu inceputulu anului 1886 deschidemu abonamentu nou la „*Biseric'a si Scól'a.*“

Rugăm pre toti domnii abonenti de pana acum, cari dorescu a avé fói'a nóstra si pe viitoriu, se binevoiesca a tramite la „Tipografi'a diecesana“ pretiulu de prenumeratiune care e:

Pentru Austro-Ungari'a pe unu anu 5 fl.— cr.

„ „ „ „ „ 1/2 „ „ 2 fl.50cr.

Pentru Romani'a si strainetate pe anu 14franci.

„ „ „ „ „ pe 1/2 anu 7 „

Sprrijinulu moralu si materialu, de care pana acum s'a bucuratu fói'a nóstra, ne indreptatiesce a sperá, cà si in viitoriu vom fi imbratisiati de aseminea simpathii calduróse precum si de buna-vointi'a nestramutata a On. Publicu cetitoriu.

Redactiunea.

Concursu.

Concursu se deschide pe statiunea invetiatorésca din **Cladov'a**, comitat. Carasiu-Severinu, protop. Belintului, inspect. Leucusiesci, cu terminulu de alegere **16/28. Februarie a. c.**

Dotatiunea invetiatoriului este 183 fl. bani gat'a, in natura 12 meti grâu pretiuitu in 42 fl. 18 meti cucuruзу pretiuitu in 45 fl. 2 jugere de livada pretiuita in 30 fl. la olalta 300 fl. 24 metri lemne pentru scóla si invetiatoriu, gradina de legumi si cuartiru liberu.

Doritorii de a ocupá acést'a statiune au a-si substerne recurselu sale, pe langa representarea in vre-o dumineca séu serbatóre in biseric'a de acolo, inspectorulu scolaru Adam Ros'a in Leucusiesci per Lugos post'a ultima Belintiu.

In contielegere cu Comitétulu parochialu:

Adam Ros'a, m. p.
insp. de scóle.

Pentru deplinirea parochiei gr. or. din **Crestoru S.**, se escrie concursu.

Emolumintele sunt:

- 1) 12 jugere de pamentu aratoriu.
- 2) Competinti'a de pasiune (4 parti).
- 3) Birulu preotiescu dela 68 de numeri câte 1 mesura de grâu.
- 4) Stólele indatinate dela parochi'a matre si fili'a **Siarcadu**. — Cortelu in natura cu gradina de legumi.

Doritorii de a recurge la acést'a parochia de a III-a clasa au se-si substérna suplicele la subsemnatulu in Ökrös, in decursu de **30 de zile dela prim'a publicare** a concursulu, ajustate cu documentele necesarie.

Ucurisiu, 1. Ianuariu 1886.

Pentru comitétulu parochialu:

Petru Suciú, m. p.
administr. protopresviter. Tincci.

Se escrie pentru indeplinirea postulu de invetiatóre la statiunea invetiatorésca rom. conf. clas'a de fete din comun'a **Costeiu**, cotulu Timisiului protop. Versietiuului, cu terminu de alegere pe **2 Februaru st. v. 1886**.

Emolumintele sunt: a) In bani gat'a 460 fl. v. a. b) spese la conferintiele invetiatoresci 10 fl. c) spese pentru scripturistica 5 fl. d) cortelu liberu si unu jugeru de pamentu.

Doritórele invetiatóre, seau pedagóge absolute, care dorescu a ocupá acestu postu sunt avisate a-si trimitte recoursele sale instruite in sensulu statut. org. bis. adresate Comitétulu parochialu la Pré Onoratulu Domnu I o a n e P o p o v i c i u, protopresviteru in Mercin'a per Varadia.

Costeiu in 25 Decemvre 1885.

Comitétulu parochialu.

In contielegere cu protopresviterulu tractualu.

Pe bas'a conclusulu comitétulu parochialu de dto 29 Noemvre a. c. Nr. 36, — prin acést'a se publica concursu, pe statiunea invetiatorésca din **B. Sioimusiú**, inspect. Iosasielu, cu terminu de alegere pe **31 Ianuariu st. v. 1886**, pe langa urmatórele emoluminte anuali: 1) In bani 120 fl. v. a. (adeca un'a suta doue-dieci floreni) 2) 12 hectl. jumetate grâu, jumetate cucuruзу, 3) 5 fl. pentru fênu, 4) 8 stengeni lemne de focu, 5) cortelu si gradina.

Se notifica, ca salariulu s'au mai maritu acum'a — pe cum au fostu mai nainte, cu 40 fl. v. a. si 340 litre de bucate.

Cei ce dorescu a ocupá acestu postu, sunt poffiti a-si trimitte recoursele instruite conform instructiuniloru legali, — pana in terminulu de alegere, adresate catra comitétulu parochialu din B. Sioimusiú, per Al-Csil in Diecs; subscrisulu inspectoru scolaru.

Alesulu daca e casetoritu, are ocaziune aci, a intre-prinde negutiatorie de casa, duchianu (bolta).

Datu in B. Sioimusiú, la 29. Decemvre 1885.

Georgiu Leuca, m. p.
not. com. par.

Maksim Basicareu, m. p.
presied. com. par.

In contielegere cu: **GEORGIU LUPSIA**, m. p. preotu in Dieci, inspect. scol.

Pentru deplinirea definitiva a vacantulu postu invetiatorescu de clas'a prima din comun'a **Chesintiu**, protop. Lipovei prin acést'a se escrie concursu cu terminu de alegere pe **2 Fauru st. v. 1886**, pe langa aceste emolumintele anuale:

- a) in bani 300 fl.
- b) pentru conferintia 10 fl.
- c) pentru scripturistica 5 fl.
- d) 12 meti grâu,
- e) 8 orgii de lemne, din cari au a se incaldí si scól'a,
- f) cuartiru liberu cu o chilie, staulu, siura si unu jugeru gradina intravilana.

Dela cei ce vor reflectá la acestu postu, se pretinde a) Atestatu de botezu, b) Atestatu despre conduit'a de pana acum, estradatu din partea comitétulu parochialu si a concernintelui inspectoru scolaru. c) Testimoniu preparandialu. d) Testimoniu de calificatiune, cu prestatiune „buna.“ e) Testimoniu de limb'a magiara.

Cei apti spre a instruí „coru vocalu,“ vor fi preferiti. — Aspirantii la acestu postu, sunt avisati ca recoursele loru astmodu instruite si adresate comitétulu parochialu din Chesintiu, se le adresadie Reverendis. Dnu Iosif Gradinariu, inspect. scol. in Szécsány, per Vinga; ér pana la alegere se se presenteze in vre-o dumineca ori serbatóre in fati'a loculu, spre a-si aretá desteritatea in tipicu si canturile bisericesci.

Chesintiu, din s'edinti'a comitétulu parochialu tinuta la 29 Decemvre.

Iuliu Vuia, m. p.
inv. cl. II, ca pres. com. par.

In contielegere cu mine: **IOSIF GRADINARIU**, m. p. inspectoru de scóle.